

Biuletyn

Koła Miłośników

Dziejów Grudziądza

Rok V: 2007

Data odczytu: 23.5.2007

Numer 18 (131)

Data wydania: 23.5.2007

Na spotkaniu wygłosili odczyt:

1. Czesław Szachnitowski, Dzieje modelarstwa i Koła Szybowcowego,
2. Józef Sitarski, Lotnisko Lisie Kąty po 1945 r.
3. Stefan Mądrzejewski, Lotnisko Grudziądzkie od 1957 r.
4. Andrzej Satkiewicz, Współpraca wojsk lotniczych z aeroklubem.

Sekcja Seniorów

Dzieje lotnictwa cywilnego w Grudziądzu

W dniu 15 października 2004 roku minęła 73 rocznica utworzenia „Koła Szybowcowego” w Grudziądzu. Członkami zarządu Koła Szybowcowego byli:

- 1) Prezes - Kazimierz Ładoś gen. dyw. w st. spoczynku,
- 2) Wiceprezes - Jan Grabowski, inż. prof. P.S.B.M.,
- 3) Sekretarz - Ferdynand Grzywacz, adwokat,
- 4) Skarbnik - Jerzy Ancunta, urzędnik P.B.R.,
- 5) Referent techn. - Bolesław Stachoń, ppłk, D-ca Lotn. Szkoły Strzelania
- 6) Referent techn. - Bogdan Czariński, inż., dyr. Sp. Akc. „UNIA”,
- 7) Ławnik - Julian Zelek prof. P.S.N

Koło Szybowcowe w latach 1934 - 1935 wyszkoliło 41 pilotów szybowcowych kat. „A” z czego 3 członków Koła Szybowcowego, uzyskało na kursie w Bezmiechowej kat. „C”.

Koło Szybowcowe liczyło 52 członków czynnych i posiadało 7 szybowców do szkolenia podstawowego. Siedziba Koła mieściła się w Grudziądzu przy ul Budkiewicza 22 m I Koło Szybowcowe prężnie się rozwijało, zwiększając swą bazę sprzętową oraz personel instruktorski, szkoląc w szerokim zakresie młodzież a także podchorążych Centrum Wyszkozenia Kawalerii. Loty odbywały się na zboczach Księżych Gór k Grudziądza. Działalność Koła Szybowcowego wspierały grudziądzkie zakłady między innymi Pomorska Odlewnia i Emaliernia. Sp. Akc., „UNIA”, Polskie Koleje Państwowe i inni.

Pięknie rozwijającą się działalność sportowo - lotniczą na terenie Grudziądza przerwał wybuch II wojny światowej.

W marcu 1945 r. po wyzwoleniu Grudziądza i okolic entuzjaści lotnictwa sportowego wznowili działalność, powstało Koło Lotnicze, którego członkami byli:

- piloci: Waław Jurek. Józef Dobrzański. Tadeusz Ruciński i inni.
- mechanicy: Zygmunt i Zbigniew Zaborowscy. Izidor Rudziński. Józef Szczutkowski i inni.

Pierwsze szkolenie szybowcowe rozpoczęto we wrześniu 1945 r. na sprzęcie pozostawionym przez okupanta, który w Lisich Katakach miał swoją szkołę szybowcową.

Koło Lotnicze prowadziło szkolenie samolotowe, szybowcowe, modelarstwa. W celu utworzenia bardziej zwanej organizacji lotniczej, piloci i entuzjaści przy poparciu władz politycznych i państwowych utworzyli Aeroklub Grudziądzki. Zebranie organizacyjne odbyło się 15 maja 1946r w skład zarządu weszli:

- Prezes - Ryszard Degórski

- Członkowie: Waclaw Jurek, Józef Dobrzański, Tadeusz Ruciński, Czesław Szachnitowski, Zygmunt Klimczak,

Wiesław Pron, Bernard Kopicki i inni. Rozwinięto szeroką działalność szkoleniową, szybowcową, samolotową, modelarską i propagandową. Powstały nowe modelarnie i koła lotnicze. Aeroklub Grudziądzki był miejscem prowadzenia kursów instruktorskich do roku 1947 później przejęły to władze centralne. Nastąpiły lata 50-te, znakomita większość pilotów i działacze została odsunięta od lotnictwa przez ówczesne władze nadrzędne, a działalność Aeroklubu Grudziądzkiego przejęła Wyczynowa Szkoła Szybowcowa w Lisich Kątach. Działalność Aeroklubu Grudziądzkiego jak i wielu innych Aeroklubów w Polsce została zawieszona. W latach 1950 - 1967 Wyczynowa Szkoła Szybowcowa w Lisich Kątach zaczęła swoimi wynikami w zakresie wyczynu szybowcowego promieniować mi cały kraj. Kierownictwo Szkoły Wyczynowej spoczywało w rękach płk. Józefa Sitarskiego, którego działalność trwała do roku 1990. Obecnie pan płk. Józef Sitarski jest nadal czynnym członkiem Klubu Seniorów Lotnictwa. Wielkie zasługi w osiągnięciu świetnych wyników szybowcowych jak rekordowe przeloty odległościowe mają panowie szefowie wyszkolenia jak pan Józef Dankowski i pan Walenty Hardt. W roku 1956 reaktywowano APRL, dzięki czemu powiały nowe prądy w lotnictwie sportowym i w związku z tym byli działacze i sympatycy lotnictwa zwołali w dniu 20 listopada 1956r zebranie organizacyjne. Uchwałą tego zebrania reaktywowano Aeroklub Grudziądzki. Prezes - Antoni Pilarczyk, Kierownik - Tadeusz Ruciński, Szef szkolenia - Waclaw Jurek, Szef techniczny - Józef Szczutkowski. Aeroklub Grudziądzki swoją działalność prowadził na pozyskanym lotnisku wojskowym w Grudziądzu. Na lotnisku tym w czynie społecznym wybudowano hangar samolotowy i szybowcowy o powierzchni 625 m², budowę ukończono pod koniec czerwca 1959 r. Grudziądz był jednym z wielu miast w Polsce, w którym działały dwie jednostki organizacyjne lotnictwa sportowego – Wyczynowa Szkoła Szybowcowa i Aeroklub Grudziądzki, każda na swoim terenie.

Decyzją Władz Centralnych w roku 1967 nastąpiło połączenie obydwu jednostek organizacyjnych lotnictwa sportowego. Decyzją Zarządu Aeroklubu Grudziądzkiego postanowiono prowadzić dalszą działalność lotniczą na terenie Lisich Kątów a teren lotniska grudziądzkiego przeznaczyć władzom Miasta Grudziądzka pod zabudowę osiedla mieszkaniowego. Od tego czasu cała działalność lotnictwa sportowego odbywała się na lotnisku w Lisich Kątach. Po roku, 1990 kiedy to nastąpiły zmiany polityczne naszego państwa, nastąpiły zmiany przepisów w lotnictwie sportowym. Obecnie Aerokluby w Polsce są instytucjami samodzielnymi, działalność Aeroklubów nie jest dofinansowywana centralnie Aerokluby muszą same zapracować pieniądze na swoją działalność. Obecnie latanie różni się zasadniczo od latania w latach poprzednich, brak jest tej chęci dążenia do osiągnięcia uprawnień lotniczych, bicia rekordów i zdobywania odznak szybowcowych.

(L.B.S.)

Redakcja: Tadeusz Rauchfleisz, KMDG. Logo KMDG wykonał Grzegorz Rygielski.